

SZEGEDI HIRADÓ.

24-ik szám.

Csütörtökön, tavaszelo (március) 28-án 1861. Harmadik évfolyam.

Megjelenik:

Hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:

Burger Zsigmond könyvkereskedése.

Előfizetési feltételek.

Vidékre postán és Szegeden hazhozérddással: Egész évre 8 frt., — félévre 4 frt., — évszeden 2 frt. osztr. ért.

Helyben elvitelve a kiadó-hivatalból: Egész évre 6 frt., — félévre 3 frt., — évszeden 1 frt 60 kr. osztr. ért.

Egyes szám ára 8 ujr.

Hirdetések:

Az öthasas petitor egyszeri hirdetésénél 7 ujr. kétszerénél 6 ujr., többszörénél 5 ujr. Bélyegdíj minden egyes bejelentésnél 30 ujr. A nyilváltásban a háromhasas petitor igrtási díja 20 ujr.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez címezendők.

Előfizetés

SZEGEDI HIRADÓ

1861. évi tavaszho-nyarhói folyamára

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán 2 frt., helyben a kiadóhivatalból elvitelve 1 frt 60 kr.

A „Szegedi Híradó“ kiadó-hivatala.

Lapom olvasóihoz!

Több nemeselektű hazafi önzéstelen közremunkálása lehetővé tévő lapom ismét megindítható. Fogadják ezért mindenkéltől hálaomat. A „Szegedi Híradó“ tehát rövid ideig ismét saját felelősségem alatt szerkesztve, fog a határozott napokon főnkadás nélkül megjelenni, míg új szerkesztőjét bemutatathom.

Azon gyauisítások ellen, melyeket némelyek lapom és személyem ellen boszúból terjeszteni bíradoznak, magamat mentogetni fölöslegesnek tartom; ismeri őket Szeged és itéllel feleltök. Hazafiságotam, szabadelvűségemet és igazságérzetemet dobra soha sem ütöttem; ismer Szeged és e vidék müveltbb része, 20 év óta; tudja, hogy mindenek föltt becsületes hazafi vagyok.

Mídon e lapot alapítottam, e város és vidéke szellemi élete, valamint anyagi érdekeinek előmozdítása és képviseltetése volt az indok, mely vezértelt; az irány, melyet elérni vágytam. Vannak eleget, kik tudják, mennyi idő- és pénzalozatomba került eddigi fontartása; vannak, kik nem egyszer hallák e nyilatkozatot: hogy haszonlesés és vállalatnál nem vezérel s főn fogom tartani e közlönnyt bármily mostoha viszonyok között, míg ezzel a hazának szolgálatot tehetek.

Lapom irányja marad az eddigi: hazafias és szabadelvű; igyekezni fogok, hogy az ígért szellemi közremunkálás segélyével híü tükre legyen e város és népes vidéke közvéleményének, mely magasztalandja a valóói honfíui erényt, valamint kérelhetlenül sújtani fogja a bebizonyult hazafiatlanságot s egyéb társadalmi bünököt, bárhol mutatkoznaknak is; egyértésre és összetartásra buzdítson és igazságot hirdessen.

Polgártársaim ismerik e szavak valódi értelmét; ismerik becsületesem az ígéretek teljesítésében is, és így fölöslegesnek tartom lapomat különös pártfogásukba ajánlani, ez most már el nem marad.

Azon tisztelt hazafiak pedig, kik lapomat ezután is becses dolgozataikkal és alapos tudósításaikkal gyámolítani szivesnek lesznek, föltöretnek, hogy a kéziratokat és leveleket addig, míg lapom után más intézkedés nem történend, nevmre címezni szivesködjének.

Szeged, 1861. tavaszelo 27-én.

Burger Zsigmond,

a „Szegedi Híradó“ kiadó-tulajdonosa.

Követválasztás Csongrádon.

Folyó hó 14-én Csongrádon országgyűlési követvélőn megválasztva egyhangú közakarattal Éder István polgármester, ki politikai jelleme, céljai, elveire néve megészerte a legjobb oldalról ismeretes. Adja Isten, hogy képviselői pályáján politikai jellemének megfelelő tehetőség fejtsen ki és olyan fényes eredmények tényezője legyen, minő fölfevések nagy népszerűségben álló egyéniségekhez kapcsolóvak.

Ezen választás alkalmával a választási elnök a választókhoz következő beszédet intézett:

„Tisztelt választógyűlés! Alkotmányos polgár legnagyobb fontosságú jogát gyakorolja, midőn országgyűlési követvélőt választ; mert ezáltal közvetve a törvényhozás részesévé válik.

Főlségi jog a törvényhozás, és így azon nemzet, mely e joggyakorlatának részesévé lehet, maga is fölséges; hanem, hogy valamely nemzet ily fényes jogosultsággal bírjon, hozzá politikai érettség és erkölcsi nagykorúság kívánatik; mert a törvényhozás az állambatalmak közt legelső helyen áll, és ezért mind a bírói, mind a végrehajtói hatalom már nem egyebek, mint az országgyűlés által meghatározott törvényeknek alkalmazói, illetőleg végrehajtói.

Az alkotmányos élet minék pedig koronája a törvényhozási jog, nálunk — mint tudjuk — nem idegen, üvegházi növény, de a nemzet életével és szabadságot szerető természetével egykorú ősi örökség, bizonyossággal annak, hogy honalkotó Árpád harcos nemzete, mely Atilla országát diadalmas fegyverével elfoglalta, vagy jobban mondva, visszahódította hagyományos örökségének, nem valami eszeselésekösor s öntudat nélküli szilaj eszda volt, mint a német örök trügilyik, hanem birt ép és egészséges fogalmával a nemzeti önállásnak és becsüségnek, és természet értelmességét s életrelvőségét öntudatos nemzeti egység és celszerű társadalmi rendszer jelezte. Igen jellemző tehát azon észrevétel, mit erre vonatkozólag Horváth Mihály Magyarország történetében megírta: „A honfoglalás — ugymond — és államalapítás hátékonyan megtehető azon okok által, melyeknek magában a fajgyermekzetben kellett rejleni“, s ez ok nem más, mint a nemzetnek kevés száma mellett is nyilvánuló erőhatalma, erkölcsi tulajdonságai, erényei, hadd és polgári szerkezte.

E nemzet alkotmányos élete — mellözve itt a legelsőbb hajdanokt — a vezérek korától bizonyossággal levezethető, midőn t. i. a nép hét törzsenek és a 108 nemzetiség főnökei eskütvén, eskütt tőnek és Árpádot közös fejedelmükévé választották. Ekkor köttetett az alapszerződés Etelköz, a mai Moldva és Bessarabia gazdag síkjain, melynek 3-ik pontja szerént biztosítá a nép a nemzet, hogy sem ök, sem fiaik soha a fejedelem tanácsából és az ország kormányából ki nem zárattanak, de sőt a székely krónika ezen alapszerződés 6-ik pontjánul következőket jegyezte föl: „Aki a nemzeti gyűlésen megjelenik nem akar, ketté hasít tassaék“. Ezen alaprendeletek forrásai a nemzet országgyűlései, törvényhozási jogának és önkormányzati lételének és törekvéseinek.

Kétségtelen dolog, mert történelmi tény, hogy őseink nem csak a fegyverekkel kezelték bánatolás ügyességel, ritka szerenésével és hősiességel, hanem az országrendezéshez szükséges, azon idők kivánalmainak megfelelő szellemi tehetségek is meg voltak a nemzetben; így az alpári döntő esata után Pusztaszteren 34 napig nemzeti gyűlést tartottak, hol Béla király névvel jegyzője szerént a jogok és kötelességek, a nép, a főrendek s a fejedelem közti viszonyok bővebben meghatározottak, az igazság kiszolgáltatására bírák rendeltettek stb. Alkotmány, de nem önkény volt az ur Árpád népe fölött, ugy az Árpádházi királyok, mint a vegyes korszak alatt és ezután; az alkotmány pedig a nemzetnek és királynak közakarattal fölállított müve lévén, világos, hogy sorsa fölött nem idegen, ellenséges szeszély és önkény, de önmaga

rendelközött. Miért is mondhatni, hogy azon államviszonyok, melyek az 1222-ki aranybulla — alkotmányos szaladsággal — előidézői voltak, épen ugy a nemzet főlségi és önkormányzati joga sértetelenségéért alakultak, mint Boesky, Bethlen, Tökölty és a Rákozyak történelmi hírt hadjáratai részint az ország függetlenségéért, részint az alkotmányos és vallászsabadság előnyéért áztatták honfínyrel a hazai regényes halmokat és delibábos rónákat; valamint kétséget nem szenved, hogy az 1848-ki magyar nemzet azon évi alkotmányos nyereleményéért és nemzeti lételet barcolta azon diéső harcokat, melyek a magyar névek egész Európa, de sőt az egész müvelt és szabadelvű világ előtt közbecsületes s el nem évithető rokenyszeret szerettek, s épen így kitűnők most mi, noha az ész és a jog szelid fegyverével az 1847—8. évi jogállapotokért.

E hazá földje mindenütt szent, mert nincs talán egyetlen göröngye vagy porszeme, melyet ezer év viszontagságai között magyar vér nem öntözött, folyva mindig az önállásért és szabadsáért; de sokszorosan szent mégis ez általunk lakott sík föld, melynek éltető legét szívjuk, itten Alpár szomszédjában, hol a bős Árpád kemény haddi népe Zalánt, a bolgár fejedelmet döntő esatában legyőzte, és magát és nemzetét a legyőzött országának urává téve, és itten Pusztaszter közleében, hol a győztes haddi nép kipihenés, tanácskozás és szervezés után elköltö a névtelen jegyző által fölemelített nagy áldomást. És épen e felszítgen, Csongrádon megemlékezünk illik, hogy azon földvárat, mely e városnak és megyének nevet adott, de mely már névből el csak s többé nincs jelen, mert helyiségeg mostan a Tisza medre képezi; mondom, ezen várat Ond magyar vezér fia, Ete a meghódított szláv népség által építette. E közel nemzeti szent emlékekkel tehát szeresszünk magunknak kitartó lelkesedést, hogy azon magasztos erő és föntelgő szabadságérzet, mely őseinket képsíté hazáit és pedig szabad hazát alkotni a négy folyam gazdag partján s a hármas bérte termékeny völgyein, vértünké váljék mindörökké.

Hanem mondhatni valaki, mi köze mindezeknek a mai napi követválasztásnak? mire én felelem: miképen egyik léncsem a következővel közvetlen kapcsolatban van, ugy vannak a mondottak ésszteni összefüggésben a mai követválasztási ünneppel. Nemzeti ünnepet töltnk, az országgyűlési követválasztási szabadság ünnepeit ünnepeit. Illo tehát ilyen alkalommal az intézetty fényt és méltóságot olyan visszaemlékezésekkel emelni, melyek bizonyosságot tegyenek arról, hogy mi az ösök tiszteletreméltó müvei iránt — hová a törvényhozási jog is, és pedig föllegesen tartozik — vallásos kegyelettel viseltetünk, és e jelen időben nem csak illendő, de elengedhetlen szükség is a nemzeti történelmi s alkotmányos emlékek fölleveletése; mert jól tudjuk, 11 nehéz év fürgetege viharozt el fejkünk fölött, melyeken keresztül az alkotmányos nemzeti élet legelőzala volt, midőn nem ragyogott fölittünk a szabadság éltető napja, de kiserített fiesztó vérzopotó rémeivel a lelket öltö rabadet sötét fészakjaja; idegen és hamis istenek előtt kellett szív és ész elen meghajolnunk; törvény helyett önkény és fegyver uralkodott; köz- és magánjogaink föllगतattak; hazánk idegenekkel elaraszta lón; panszozó emeli nem volt szabad, mert a szolias és sajtózsabadság erőszakos módokon és eszközökkel elfojtatott, szóval idegenekké lettünk saját hazánkban. Mondhatnák még többet, igen sokat, de miért? minden egyes magyar ember, ha szíve és esze helyén van, jól ismeri ama keserű megpróbáltatások kimondhatatlan szenvedéseit. És ha volna olyan magyar, — mit nem hiszék — ki azon rémeveket eldte szebb és boldogabb napjai közé sorozná, ez nem volna magyar, nem ember, de oktanlan vadallat — hogy örögd, ki a kegyetlenség vagy a sátán pokoli szeszélyében bünös körülörmel gyönyörködik. Ezek tudatával, — ugy tartom — midőn az alkotmányos szabadság hajnalugára 11 éves nehéz

Éj után ismét földértelt, midőn kilátásunk van, hogy hazánk megint szabadnak, boldognak és saját sorsa utának fogjuk szemlélni, midőn az országgyűlésre követet választhatunk, mint ezt ezeltől is apaink szabadon tékék, ki a fejedelem és az ország előtt a nemzet törvénye kívánásait és panaszaikat tartékék nélkül el fogja mondani, nem találós beszédekben eltérést azon alagpondolattól, mely a mai követválasztási tényhez nem illenek; mert jó megemlékezni, hogy őseink ezredés hazája alkotmányos szabadsággal kezdődött; és az éváradó folyamában evel emelkedett, és midőn hanyatlásnak indult; azért jól, mert már ekkor korcsverő olyarcok a nemzet jólétét és szabadságát saját zsvány önérdékeknek alárendölték, és ez övényen haladva, a nemzet alkotmányos szabadsága is vesztárral dacolt ruganyosságából az ellenséges indulatu és korlátlan uralkodási vágyakat tápláló hatalom tetemes előnyére sokat vesztett. Ezen viszszemlékésekre a rá valók, hogy a magyar, ki ezer éven keresztül szabad alkotmányos életet élt, — az I. Lipót és József eszász aratti követék idők levonásával — csak akkor tud lenni igazán boldog, ha őnsorsának ura lehet; mert vérvé és természetvé lön azon alkotmányos jogérzet, melyet a fölöttünk legközelebb elviharzott rémpokot sem esztékentettek, de söt hitetlen magasságra nővelek. Tudja meg az egész világ, miszerint, midőn mi mai nap követet választunk, ezt azon szabadság szerető és alkotmányos elhatározással tesszük, hogy az 1848. törvények sérthetlenségéért mint egy ember élünk, halunk, és hogy mi csak olyan boldogságot kívánunk, minőt e nemzet jóakarattal és az ország rokonszenvétől nyerhetünk, s minden idegen, nem alkotmányos természetű engedménytől és adománytól teljes nemzeti ellenességgel elfordulunk; és hogy azon példászerű szellem, mely az őskor szabadságharcosait jellemezte, bennünk is él, és eljen is, kivánom, mindörökké.

Ezeket előzményekl megrintvte, áttérek azon kérdés megoldására, adjunk-e a megválasztandó követnek utasítást vagy nem?

Nem szeretném, ha beszédem oktató modort öltené magára, igen jól tudván, hogy az vagy azok, kit vagy kiket ezen kérdés legközelebből érdekel, az ügyállást miként én, vagy talán nálam is jobban ismerik. De mégis azok kedvéért, kik a közjogi állapotokat és a képviselői rendszer sajátosságát kevésbé ismernek, nem lesz fölösleges — úgy tartom — az 1848. évi előtti országgyűlési követek és az 1847—8. törvény alapján választandó képviselőket közti különbséget kijelölni; mert ez szükséges azért, hogy a fölötti kérdésre adandó feleletünk törvényes érteleml bírjunk.

Az 1847—8. országgyűlési törvények szentesítése előtt a törvényhatóságok által a hongryllésre fölkiöltött követek azon hatóságú testületek képviseltek, melynek választottái lönök. És ezen hatóságok pénztribálaól is díjaztaték, különösen pedig utóbbi időben meggyéknel a nemesi befizetésekből. Lévéen pedig azidőben Magyarországnak felelőség nélkül, testületi szerkezetű kormánya a budai m. k. helyt. tanács és a bécsi m. k. ud. kancellária kormányzésekben, melyek köztudomásra a bécsi osztrák alkotmányellenes kormány ellenállhatlan hatalmu nyomása alatt állottak, ezek lelkei visszádszéi, esnyiséj s kisértsései ellen országgyűlésen a törvényhatóságok azzal fölöztek magukat, hogy követeket esküthés és nyilatkozatokhoz kötötték, melyeken túl a követet nem terjeszthettké; mert különbön polgári hitélet, követi állásait kockáztatta s visszahivatott.

Ezen eljárás azidőben nem volt észszerűtlén, sőt igen célrányos és törvényes biztosíték; mert ha épen a felelőség nélkül kormányk lehetténe nem volt téve a követ könyömlémből jellemének felhasználása kormányi célokra, de legalább tetemesen gátolva volt. Jól tudjuk ugyanis, miszerint azon időben a kormány és nemzet sok kérdésben, mint kéll ellenséges tábor, ellenkező érdekek istápolója volt; viszáz helyzet, de történeti tény. Pedig kormány és nemzet csak akkor lehet erős és boldog, ha egy közös céll, a haza javára törekszenek. No de Metternich kormánya, mely a pragmatika szankcióból Magyarország és az osztrák örökös tartományok közt valódi egyesülést akart kiökösökni s kiérészkolnri, volt mindezen ellentétes állapot okozója, holott a pragmatika szankció a személys egyesítés fogalmán túl nem jert. Erősen érezte az ország e balviszonny silyát, mely az 1790—1. X. t. c. egyenes értembe is ltközött, s ennek fölismeréséből vette eredetét a megrövidített nemzeti tültség mérlegbe vétésével az 1847—8. törvénykény. különösen pedig ennek 3-ik cikke, mely Magyarországot visszaadta önmagának és a pragmatika szankciót saját eredeti értelmére vezette vissza, t. i. közös fejedelem Magyarországon és az osztrák örökös tartományokban, de külön, önálló nemzeti kormány az összes belhői állapotokra nézve. Világos ekezből, hogy az utasítási jog csak addig volt indokolt, míg nemzet és kormány két ellenkező érdek képviseleje, támogatója volt, és ahol e viszony megszűnt, ott szűnt meg az utasítási jog széksége.

(Végt. következik.)

A buda-kanizsa vasut megnyitása.

Alig néhány nap csak, és az országgyűlési termek meg fognak yitni a nemzet képviseleli előtt, mint hinni szerjük, a törvény értelemlben Pesten. Mielőtt ennek tanácskozásai egész figyelmünket magukra vonák, fordítsuk figyelmünket egy újabb közlekedési eszköz megnyitására, mely számékeinknek kivételén igen hasznos szolgálókat légerközik tenni. E vallást a buda-kanizsa vasut, mely hazánk fővárosát a tengerparttal hozza közel érntkösésbe.

Ha minden újat vasut erős lendületet ad a közforgalomnak, annál nagyobb jelentőségű a szóban forgó vonal. Eddig — mond a „Pesti Napló“ erre vonatkozólag — léés féllelt fölkerülárnék Pestről, hogy onnan a Semmeringén át Trieszbe jussanak árúekeink, s egy 111 mértföldnyi utat kellett tenni. Most má Budától Kanizsáig 29 méf lapályon vezető, Kanizsától Pragerhofig 14½ méf, Pragerhofól 37½ méf hosszúságú vonal vezet a tengerhez, ami összesen 81 méf, nyertünk tehát 30 méf. Kereskedelmünk máris egyenes összeköttesben áll az angollal. A vasut a személyforgalomnak tavaszó 1-én nyitattik meg, míg a teherszállítás má tavaszó 22-én kezdődött 50,000 méro kucoricaival, melyet egy angol kereskedő cég szállít Liverpoolba. A magyar buza e vasuton szállítva máris versenybezk Trieszben az oszdaesáll; különösen a liszt bórókban és szárazon elrakva, igen nagy kivitellel kecsegett. A szegedi gőzmalom lisztje Trieszben eddigi is legkihesebb volt. Tétényben a társaság raktárakat és hajórévet állit föl, s ezt az állomásal, mely onnan csak néhány ólynre van, egy vasúttággal köti össze, hogy a gabona a Dunáról közvetlenül oda szállitathassék.

Pontos kiviteli cikkek lehetnének a gabonán kívül: a hordólonga és más fanemek, továbbá a gyapjú, nyers bőr, szór, szír és az eddig is gyakran bordeaux gyantán árut horvátországi aszált szilva. A déli vasúttársaság má érintkösésbe tette magát az angol hajótállajdonosokkal, hogy Triesz és London közt egyenes és rendez csavargözöközlekedés állitassék föl, mig eddig vitorlász hajók járták nem egyenesen Londonba, hanem Liverpoolba. Az anyagi érdekekön kívül nagy előny, melyet e vonal nyujt, hogy szellemleg is közelebb juttottunk a külső nemzetekhez, különösen az oszlazsh, mely általa szomszédunkká lett.

Az utóso próbatársas f. hó 20-án történt, melyet a „Pesti Napló“ legközelebb így ír le: Reggel 8 órakor indulánk el Kanizsáról, nemsokára egy 11 óes bevágást érve, melyet a mélyen fekvő Kanizsa terén inneni emelkösés tett székségesse. Az első állomás Komárváros (Zalában). Mintegy 5½ mérföldre Kanizsától elérjük a vonal leggyönyörűbb részét, a Balaton partját, Keszthelyvel szemközt. Ez ut neklük, kik a szokottal lassabban jöttünk, de minden állomásnál meg nem állapodtunk, 1 óra és 23 perce került. Innen az ut folytatossan a Balaton partján halad, mintegy 8½ méfnyire látatva a keszthelyi, badacsonyi, szigligeti stb. panorámákat. Keszthelytől Boglár a közelebbi állomás, mintegy 4 méfnyire, hová egy óra alatt érünk. Itt fogadta a társulati bizottmányt Somogy főispánja, Jankovics László. Boglár után Szántód követekek, csaknem 3 méfnyire, utána Siófok, több mint 1½ méfnyire, hol az ut a Balatonról megválik. Innen Fehérvár 6½ méf s egy óra alatt értek el ezt, Lepény és Csikvár állomásokon meg nem állapodva. Innen Dinnyésen, Nyéken, Martovásáron, Tárnokon, Tétényen, Promontoron át Budára érünk déltán föltére. Félred Szántódoz cseckely társulásra lévén, oda Budáról 4—5 óra alatt érhetni, Trieszbe 20 óra alatt.

Végre kiemeljük még a következő öröndetes adatokat: E társaság már e próbat alkalmával is tapasztalhatta hajlamát, hogy magyar legyen. Nem csak hogy emléke, gr. Záchy Ferenc, magyar, hanem számos hivatalnok, köztök a derék Hollán Ernő, számos mérnöke és hivataloszója is. A társaság árszabályát magyar nyelven fogja kiadni (első magyar vasuti árszabály a lefolyt 12 év alatt!), s hivatalnokai és szolgál Magyarországon magyar egyenruhát fognak viselni. 20-án a székesfehérvári állomás kekt átulás konduktórok s pályafői hivatalnokok fogadták. A megnyitást az egész szellemzet magyar lábon fog állani.

V i d e k .

Nagy-Lak . tavaszó 20.

Mai napon választott meg általános lelkesedéssel a nagylaki választókörletben, Szebérenyi Andor által ajánlhatta, DeRinszky József, megyei főügyész és 1848-ik követ országgyűlési képviselelének. Dicséretére legyen mondva ezen, nagyobbrészt sláz és román ajku lakosokból álló kerületnek szép egyetértése. A választásnál honunkban létező minden nemzetiész és hitfelekezet volt képvisele, s egyetlenege ellenszó nélkül lön a fentiszteelt képviselő kiálhatta. A választást közlakomá rekészte be, hol lelkes áldomások mondaták; az ezt meglözött vonal pedig a követjelölt mozarak durrogatása közp s rögönözött banderium kíséretében vonult be; este félklyászenével tisztelte

meg a város közönsége. Az egész választást tapintatlessen végezte közüzletelben és szeretetben álló Végh János, megye által kiküldött elnök.

Tárogató.

— Szeged egyik követűl, Dáni Ferenc őröl e lapok kiadója legközebb sorokat vette: „Póó, 1861. márczú 25-én. Kedves barátom! Fölötte sajnálom, ha a „Szegedi Híradó“, melyet helye hazafiságú hozott létre és férfias kitárasód tartott lön, megszűnésnek Részmérő kézséges recommendationsát anyagilag és szellemleg fölálljón. Husvét első napján megyek Pestre. Üdvözölt barátaimat és biztosítok nevemben, hogy törekvéssem legfőbbike: úgy állani meg helyemet, hogy miamtam pirhni Szegednek oka ne legyen.“ Emu nem a nyilvánosságára szánt sorokat azért közöljük, mert szerjük ismételtet olvasni is azon életbiztosítás, melyeket tisztelt barátunk választott előszóval fogadott. Segítse Isten hazafias törekvésiben, hogy a haza figyeltsége és közszabadságunk kivívásában sikerrel közremunkálhasson! Lapunk iránti aggyált már számunk megszűntét. A szellemi közreműködést elfogadjuk és kértjük.

Csongrádmege szegedi járásának közkelevességi szolgabírája, Tarnay Rudolf élte 28-ik évében f. hó 20-án déltáni 3 órakor szobájában gölyó által vetett véget életének. Egy vagynuk értesítve, hogy orosza már néhány héttel ezelőt javaslata volna neki a szellemi tevékenységtől visszavonulást, hogy halála előtt hová nappal az elmeigyeséssel határos szórakozással töltn volna föl rajta. E napon délben Tápérol hazakerékévn, anyja és testvérei körében ebédelt, vídozas és kedélyesen társalgott, aztán szobájába vonult és 3 órakor saját pisztolyával véget vetett életének. A lövés hallatára egy nővere a szerencsétlen szobájába futott és karszékekben illo füverék még életjeleket vett észre, midőn az udvaron lévő s fia szobájából néhány perc előtt távozott anyja után kiáltott, kinek karján köztök kimult. A gölyó a homlok közepén furódott a föbe, de ezen keresztül nem ment; a kiből pisztolyt a közöveleő ágy alatt találtak, miről gyanitított, hogy a lövés után eldóbta magától. — Egyetlen levél maradt vissza, s jmezte gr. K. S.-hoz; tartalmából eddig csak annyit tudtunk, hogy a gölyó nyugodtan hal meg. Ez eléggé megalójaia valamely rosszlekl által fölöltött azon hirt, mintha a szerencsétlenek más lötte volna agyon. Temetése f. hó 22-én déltáni 3 órakor roppant számú közönség jelenlétében ment végtbe; minden areon bánat honolt, sok szép szemekből könygyöngyök lullottak a részvét tanúságán, melyet ezen müvelt fiatal ember iránt mindenki érzett. Szellemi munkásságának néhány gyümölesei e lapokban jelentek meg, s a 9 hónapig rendőreleg lefoglalva lön „A központotásis ellenlétben a kor igényeivel“ című rópirotan kívül írt még egyet „A nemzetiségiek közös vágya Magyarországon“ cím alatt, mely ki nyomtatlanul maradt hátra. Lengzen béke a korám ellensúly hmanvai fölöt s könyűnye a részvét a közbeülésében álló szűltik s testvérek mely bánatát.

— Városunkam egyidő óta hamis 100 ftros bankjegyek jöttek forgalomba, melyek eléggé jól utanozva, de leginkább a hiányos víznyomatról voltak fölismerhetők. Előbb egyenkint tízüdeket föl s jártak kézről kézre, később nagyobb számban, mig végre, mint minden hamisság, le nem jártak magukat. Mint többnyire történik, egy e bankjegyeket is a kevésbé müvelt néppel fogadták és a bímos terjesztók, kiknek vezére helyben L. J. tönkrejutott kereskedő volt. Midőn e hamis pénzjegyek egyenkint alkotmányos hatóságunk elé juttoták, azonnal vizsgálat és kutatás rendlített, de ezhöz nem vezetett, miután e bímos tüzlet leginkább fogadott parasztemberekt által közövelelének gyakoroltatták; kikkell mindennemű vásárlásokat eszközöltettek. L. J. azonban egyik barátját, K. J.-t, szintén föl kereskedőt használta föl s a terjesztést és vásárlást leginkább ezáltal hajhatta végre, körül, becsületes előéletét tekintve, hajlandó vagynuk hinni, hogy kezdetben öntudatlanul, később rábeszélés által sodorított az örvénybe. Ezen számös szegény károsítással egyidejű folytatást vétkes eszelekvény következő esemény által jüy napvilágra. K. J. egy fogadott embert hová ily bankjegyeket H.-M.-Vásárhelyre küldött, ki azokért disznót vásárolva, behajtá ezeket f. hó 20-án Szegedre s a sertespiacón eladni szándékozta, Vásárhelyen azonban a hamis 100 ftros jegyek fölismertettek, a károsodott fél besietett Szegedre s épen akkor ért a sertesvásárra, midőn serteséit áruca bocsóttatták, s így sikerült a serteseket, a bevásárlót és megbízóját, K. J.-t letaróztatni, s a kapitányi hivatalnak átiszolgáltatni. Az elővizsgálat folyamán K. J. kiváltá, mikép e jegyeket L. J.-tól kapta, ki ezidőben ugyanezen bímos tüzlet érdekében vagyis újabb mennyiség átvétele végett Pesten időzött. Az utóbbiak lakásán tett kutatás eredménytelen maradt, valamint azon távirati megkeresés, mely Pest városához azonnal intéztetett L. J. letaróztatására végett, sem vezetett ezhöz, mig Kemény Nándor ember biztosunknak sikerült ott éjjel a szegedi pályaudvarban illelen elfogadni és bizo-

sab helyre szállítani. A nála talált iratokból, valamint későbbi vallomásaiból kitűnik, hogy ezen büntetés üzet egyenként fövezette M-r J-s hamis bankjegyet vett át. Alkotmányos hatóságunk ezen ügyet a Pest városi kapitányi hivatalnak már néhány nap előtt fölküldötte, honnan maig még semmi tudósítás nem érkezett, hogy M-r J-s mily mérvben üz-e bűnös merénylő, vagy hogy honnan kerültek országunkba. K. J. vallásis közben odanyilatkozott, miszerint gyanítja, hogy ezen hamis jegyek Oláhországban készültek volna.

— A jeles szűnés és igazgató, Molnár György következő sorokkal tett búcsút Szeged közönségének: „A lefolyt héthavi szünizetnek a mai este végé, s mi ismét vándorútra kellünk, mely elcsúszó is hazánk fővárosába vezet bennünket, hogy 70 évvel ezelőtől Budán megszoktalt magyar szünizetés ajkán Mátyás palotájának falai alatt mi elsőnk újra hangzottassuk nemzeti nyelvünk, hirdessük nemzeti díszességünk, művelődésünket, természetünk dicső hazai anyanyelvünket. Mi vár ránk e fontos és merész állatában, a jövő kezében van; ténnyünk rövid évek múltával hazánk fővárosában a hazai szünizet, a nemzeti színház mellett elfoglalja azon tét, melyen még most idegen szűnését nemzetiségünk rovására kényelemmel nyihen; mi ezután nem soványgunk, megszoktalt a nélkülözéseket, s csak mint egyszerű bajnokai magyar Tháliánknak, nemesekünk tisztá tudatában bátor bizalommal sorakozunk nemzetiségünk templomában hazánk fővárosában kiktűnő azon tét, melyen nemzeti művelődésünket, nyelvünk terjesztését eszközölni segítjük. Ez a közel jövőbeni nemese feladatunk, a közel múltban Szeged n. é. közönségének körében szintén ezirányban egyeztetünk ki mindkét, melyben e nemese várostól és közönségétől hazafias kitartó részvétellel támogatattunk. Ez és ugy fogunk a jövő őszzel általunk utoljag megváltott szünizatra visszatánni, gazdagabb tapasztalással, még több tanulmányával és nagyobb erővel egy rendese, szép szünizet nyújtó eszközöse végezt, mely, mint ezében is, napról napra növelni fogja Szeged n. é. közönségének fölemelkedett lelki színházátogatóinak számát s diadalt szerzendő drámai és szavalo szünizetünk hazánkban fontos küldetésének. Fogadják Szeged n. é. közönsége forró hálánkat és köszönetünk. Mi pedig lelkes közönségünk nevében kívánjuk, hogy koszorúzza a legszebb siker hazafias tükreivéit.

— Fővárosi lapjaink egyike, a jelesen szerkesztett „Magyarország“ nemrég óta oly gyanúsító, hazugságokon alapuló közléseket hoz Szegedről, melyek itt általános visszataszást okoznak. Íróik ez oldalról régóta ismeretesek közönségünk előtt s ohajtjuk, hogy e derék lap városunkból mielőbb becsületesebb leveleztől nyerjen. Amint abban lapunkról olvastunk, azzal nem sokat törtődött, józan ésszel bíró ember ugy sem hiszi: mindenki tudja, mily aljas szándok vezérelte a cikkíró tollát s mosolyog a fondorkodó levelező rémszövevényében, valamint az irántunk nyílvánított sajnálkozásán.

— A nálunk szegediéknél közbebeszélésben álló tudós hazafi s 1848-ban szegedi képviselő, Somogyi Antal, körül 11 év óta mitemes hallgató, élében van, s mint „Magyarország“ közli, Kossuth megbízásából jelenleg Turinba érkezett.

— Kozma Imre györményei kövéről írja egy bécsi lap után a Hőlejtűt, hogy 11 év előtt megfogadta, miszerint addig ki nem lép szobájából, míg hazája borjait derül elő nem váltandja. Megyénk-

ből is mutathatóknak föl egy ily szép példát, de félünk, hogy a lelkes laza szűnését sérténok. É. így mindkettőt megtartá fogadását.

— A közölgő országgyűlésre vonatkozólag a prágai (?) hivatalos lap azon hírt közli, hogy ő felsége 20-dikán (?) érkezik Pestre. A koronázás a budai gamison templomban fog megtörténni. És csak az eképg mekronázott király által megnyitott országgyűlés fog Budáról Pestre áttétetni, mert a budai helyiségek nem elég kényelmesek, nincsen is bennök alkalmas hely, melyen a trónmenyvezet föállíttassék. (Tebáh nem azért, mert a törvény Pestet tizi ki országgyűlése helyei? Igaz, ennél fontosabb az a megnyezet föállítási?)

— Munkácsról írják a „M. Sajtó“nak, hogy a követválasztás alkalmával a várkastélyban az 1848-diki törvényeket megerősített törvényes királyt, V. Ferdinánd ő felsége: pohárkösztetésben hangosan éltették.

— Asbóth ügyében, mint a Sürgöny írja, az udv. cancellaria tett lépéseket. Ugyanez lapból értesülhetnek azok is, kik az „Ost D. Post.“ homi közönség híreinek hitelt adtak, mintha Asbóth valami parancsnokságot fogadott volna a fordalmi kormánytól, hogy a rendőröse nem emelt ellene semmi vádat (És ennek dacára is elogatott és idegen országba bucsulatott?)

— Követválasztások: Nyitra megye érsekújvári kerületből Buzna József, nyitrai ker. Tóth Vilmos, galgóci k. Kraissai József, tarnóczi k. Bossányi Simon; Abauj megye kassai k. gr. Károlyi Éde, füzéri k. Bárczay Bertalan, gönci k. Gábrly István; Sáros m. tapolei k. Bano Miklós, f. tárcai k. Bano József, székesöti k. Hodosi Éde, egy kerület Jekelfalussy Emil, makovietti k. Dobrzanfszky Adolf, es k. udv. tanácsos és több osztárk s orosz radjel birtokosa, Bekés városa Lónyay Menyhért lemondása után Asztalos István, Nógrád m. eesei k. Fráter Pál, szécsényi k. Pulszky Ferenc, losonci Kubinyi Ferenc, b. gyarmati Madach Imre, nógrádi Fridecky Lajos, illetéki Károlyi János; Fehér m. váli k. gr. Zichy Jenő, eskávári Sárközy Kázmér, r.-kereszúrti Madarasz József, ráéalmási Fiath István, váli Salamon Lajos; Veszprém m. vásárhelyi k. Rékási Lajos; Csanád m. Makó: Náray Tamás; Somogy m. kaposvári k. Somsich Pál, lengyeltői gr. Hunyady János, marcali Kozma Sándor; Nyitra m. tapolesányi k. gr. Berényi Ferenc, zsámokréti bg. Odescalchi Gyula, vesei Simonyi Simon, szakolcai Schmeizinger Tade szeneci Zmertich Károly, v.-ujhelyi Barinyai József, verbói Zelenay Gedeon, privigyési Simonyi Ernő; Turóz s. sz. mártóni k. Just József, moróci Just György; Liptó m. szentmiklósi k. Szentiványi Adolf; Bereg m. beregi k. Buday Lőrinc; Nagy-Beaskerek városa Ignatovics Jakab, N. Kikinda Cserepovics Péter; Abauj v. szikszai k. Darvas Antal, szepesi Szentimrei György.

— Nyitra város tanácsa elhatározta, hogy az elemi iskolában a magyar nyelv kötelezőleg taníttassék.

— Pesten magyar gazdaságnok társulata alakult, mely vidéken fő-egyesületek föállítására szólítja föl a honleányokat.

— Szilágy-Csehek (Erdélyben), mint a „Kol. Közl.“ írja, a katonaság és népség közl sajnos összetükközés történt. A részletek eddig ismeretlenek. De Közép-Szolnok megye főispánja Lichtenstein hereghez írt, hogy a katonaságot az említett mezővárosból vonja ki, hasonló kedvezésegek elkerülése végett.

— Ungvár városa Vineket, a porosz országgyűlési szabadelvű szónokot diszpozitárává nevezte ki.

— A pozsoni akadémia levegője megtisztult a morva civiltárotól, s az előadás, önkényt vállalkozott ottani derék ügyvédek által, a második félévben tisztán magyar.

— Pest városa főpolgármesternek Rottenbiller Lipótot 2883 szavazat közül 2844-el, főbíróul Horváth Károlyt 2632-el, főkapitányává Thaisz Eleket 2283-al és alpölgármesternek Sárdyot 2146-al választá meg.

— A Nógrádmegyében követtl megválasztott Kubinyi Ferenc választóitööz intézett roppant lelkesedéssel elődözött beszédében és politikai hitvallásában többek közt kinyilatkozatá: „Az országgyűlés a koronázásba addig nem egyezhet, míg az 1847—8-ki törvények elismerve és életbe léptetve nem lesznek, továbbá: hogy a magyar alkotmány Anglia királynője, Franciaország császára és Olszország királya által biztosítottak.“

— A követválasztásoknál, fájdalom, ismét több helyen rendezőhatóságok, sőt öszütközések is jötték közbé. Így legkülönböz Bazingbó, Galantáról, Máté-Szalkáról és Mező-Kövesdről érkeztek hasonló hírek.

— Makón a rendezett tanács következőképp alakult meg: polgármester Faragó Ferenc, főbíró Juhász István, főjegyző Halász János, aljegyzők: Szilvási István és Borza Pál, tanácsnokok: Cseh Dúme, Vajda István, Halász Mihály, Szirbik Ferenc, Szirbik Sándor, Nagy György, Gyilge Sándor, Kozma Antal, adósztó Faragó János, ellenőr Hegedűs Sándor, biztos Erdői Miklós, mérnök Varga Zsigmond, telekkönyvezető Urbanek Imre, árpavezértárnok Szirbik Gábor, ellenőr Gerecsics István.

— Temesvárott is új utaság (?) keletkezett, a megyében a cs. kir. pénzügyigazgatóság ott is hirdetőnyel böcsötött ki, mely szerint a közvetlen és közvetett adózásról, névszerint a dohánylegyedáraságról és ögyasztási adóról szoló törvények (?) teljes erejökben önállónaknak, s a tartozások egy hét alatt befizetendök, mivel ellenkező esetben kényszerítő rendszabályok fogának alkalmaztatni. (Ki által?)

— Györött a tavaszelő 15-diki rendezavarás folytán a köztisztelőből álló polgármester, Korbonits kitalvány által hatósági engedélytől föltételez minden föklílyászatát és népművelés, a népet a kinevezett békebírák iránti szorgodásra utasítja és a mesterkeret feloldósók teszi segédekért.

— A Telekj-jutalomért pályázott öt dramáról a bírálók egy nyilatkozottak, hogy kitűnnö becsesül egyikk sem bír, azonban az alapítvány szemlében a jutalom az aránylag legjobbnak ki lénvő adandó, ezt Szilgietinek „A trónvesztett“ című szomorjátéka nyerte el.

— Velenceből írják, hogy Mantuában egy piemonti emissariust fogtak el, ki a katonákat szökre akarta esbátítani.

— Tócses és Mihály, a 70 éves agg, bürtönbelen egészen megvakult.

— A magyar bankjegypör továbbá tárgyalása valószínűleg csak hasvűt után várható, miután a felpörös elhatalasított folyamodott.

— A kráköi tanlómkok megföltöltés a lengyel sas viselését, a hirlapolvását (!) és a színházba járást (!)

— József napját Olszország minden nevezetesebb helyein fényesen megünneplétek Garibaldi tisztelőttele.

TÁRCA.

Csanád.

Történeti beszély
Varga Ferentöl.
(Folyt.)

— Azt, nagylelkü király, hogy én akkor oly embert védtem előtök, ki kegyeidet köszönet helyett csak hállatással fízettet, s így nem csak azon állásra, melyre őt nagylelkűség emelé, hanem a legesekélyebb védelmére is metlaltam tve magát; engem pedig, ki őt védtem, büntösé. Té tudod, hogy a baráti szeretet részrehálós a hibát bárkiben másban, csak barátjában nem szereti keresztel. En is részreháló valék még akkor, de most meggyőződéssem megváltozott, a hályog lehlnt szememről. Igen, uram király! — folytatá elragadtatva — most előtök a bünbánó Csanád terecl, hogy karját s kardját szolgálóatokra fölajánlja!

— Ez alazat becsüdtöl s mindinkább öszzeseporoltult vad kínézést harcok között meghaghatott álló király lehajótt a még mindig terecl végrezhez, s kezénel fogva fölemelé őt.

— Kelj föl vezér! — mondá elérzékenyülve — nemese szívem megérdeim, hogy Magyarhon koronás királya keblere emelve, kezét szorítson veled. A lelkes szavakat két követö: a király forrón ölébe magához a lelkesültség tüztöl remegő Csanádot, mi által egy rövid, de ritka szépségü jelenet fejlődött ki, mely minő hatással volt a vad

harcosok fásult keblére, eléggé mutatók a sasszemekben rezgő könyvek.

A nemese tettének hatását egész nagyszerűségében szemlölő király ezután a megindult harcok felé fordulva, menydörgésszerű hangon szóla:

— Bajtársak! Fiaim! Tanul valótök egy jelenetnek, melyben Csanád bebizonítja, miként kelléssek az igaz hazafinak s valódi magyarnak az Isten s nép száva által fönyvesített királyi iránti hűségét hiven megörizni! Ó azzalt, hogy vitéznek ismert karját épen akkor ajánlá föl személynök védelmére, midön legnagyobb szükségünk van rá, nem csak az éke, de az egész magyar nemzet bizalmának is tökéletesen megfölté! S én — folytatá ünneplésével — a hofierécséket méltányoloi akarván, ugyhiszem, nem leend elnetekre, ha öt, mint véleményem szerént hozatók egészen méltó férfitt, ezennel hadvezéretülk névezem ki. Akarjátök-e??

A kérdést elején helyeslő morgás kövété, mely később általános Helyes! Akarjuk! kiáltásokban töltö ki.

Ugyanazon pillanatan a székesegyház előtti térségen hatalmas Eljen! rázkódtatta meg a léget, s az egyházba tödült harcok Csanád ot paizsa kapva, vívek közt, hogy a hadsereg láthatása ujjonnan választott vezérét.

— Eljen a király! Eljen a vezér! — harcsoa még egyszer, midön Csanád magásra emellette, a harcsooknak bemutatatték, ezután, mint vilhártó fölkerőbocsolt tender kezdte hullánnani a fölizogott tábor ide s tova, szünni nem akáro örmökialásokkal tödvözölven vezérét, a becsütletes lelkü Csanádot.

VII.
Megvölt az ötközöt. Achtum gyözött.
A borul felhölött lepett eg halotti gyászpalástként borult a sikra, mint ha el akarna takarni a csendesen nyugvó, vértöl fölázott csatatérn ezrenk fedő bajnokok holt testét, melyeknek fagyos ajkai oly némán, s mégis oly érthetőleg beszélnek a hadisten székesélyes játékaról, mely szerént ez némelykor a jogtalanságnak szokta nyújtani győzelmét báberát.

Borzastó a csatatérnek némasága, de annál vidorább a győzedeleses tábor élénksége, mely most Nagenz*) román ül fényes diadalt.

Lehetlen leirniuk azon öromet, mely a bors győzelemittas harcsovak vad kedélyt a nyert esata után lekészíté; lehelten azon túlarúd kedvet, mely viharos nyilatkozatával betölté a léget s előidézte mindazon jeleneteket, melyeknek a tábori élet oly sokszor tanja szokott lenni, s melyek ömüganoknak véve jelentéketlenek ugyan, de a győzelem, bor s tárgsalás által fízszere, a jelen öromét fenéjkik kiltrniu iparkodó harcsoakat a legpajzánabb kiesapongásokra ragadni képesek. Marmor a harcso élte. Ezáltal feleli a mult szerenedeit szintegy, mint a jövő ketyeit; ebből merü ösztönt, bátorságot; de vajmi sokszor ez hoz romlást is az általa védett ügyre.

A hullámzó tábor közepén egy kerek térségen állott Achtum taka sátora; előtte magas tűz roppogott, melynek lángjai rémesen világítotték meg a körötte heverő páncélos bajnokok zord arcait, kik

*) A mai Nagy-Öz (Triebswetter).

a sűrűn folhajtogatott kupák tartalma által föltöltve, egymással záros beszélgetésbe keveredek.

A sátorból élénk zaj a barsány zene hallatszik. Achrom, a könyvelt parancsnok dőssőt ott ördögi esbáltojást. Ciborral, habzó serlegekkel kezökben s kéjbolgetők körülvele, kinek társasága csakhamar elleledtette vele a keynes jelent s keyes jók, melynek minden pillanatára tökre tehetidni ittas látok.

Hagyjuk két mulatni s tekintsük meg a megvert fáort.

A csatavesztés által egészen levert Csanád könyves szemmel néze egy magas dombor! a még néhány ora előtt tekintélyes hadtestnek, most roncalt sarka szétszórt darabjaitól ellöhluggoló csapatóredőket, melyeknek míg egy része minden bokorban illdozó ellenséget vélev, Kanizsa, Szögrec s Kékényes helységek felé szedlett, az ezek alatt elterülő sírt bokrok között keresse menedéket, addig a másik rész vezere, Csanád köré gyülekezve, váró sorsa kites kimentelét.

Mennyi teendő volna ilyenkor egy hadvezérnek, mennyi bizató sora volna szükséges a megvert táborok? De mi haszna? Ha a vezér maga is szép reményét megörve, becsületlet letorpva látván, nem hogy másnak, de magának sem képes bizató szót ígérni, vagy csak reménysugarcskát is mutattai! Mit ér, ha épen az, kiföl a szorongató harcoss szabadulást reményli, maga is a készséges örvénynek szélére sodortatván, mint eleneitől megsebzett oroszlán sűrűbében; mert nem boszinja kielégítésére magát így megsebzve, meggyöngyítve erőllennek látja.

Csanád ugyan nem tartozott ama gyáva lelkék közé, kik a sors legkésőbb csapására leroadnak, mindazáltal becsületlő s nemcs lelkét a szenvedett kudarc mélyen sértte, annálhogy, mint-hogy ezek eme anonnali visszatárlására s az ezáltal ejtett szégyenlőt letörlésére önmagát elégtelnekek, szótállat táborát pedig erőllennek tapasztalja.

Ezért merengett oly fájosan az általa elterülő s a szövetvert serm romjaival telt rónán; ezért ragogtak szemében a könyvek, de ezek a becsület gyöngykényei, s korántsem a gyáva lélekki valának.

A háthár azonban nemskora borulni kezdett s a leszálló sütéség lassankint elmosa a szomorú képeket Csanád vízsga szeméi elől, kinek kehőlől, midőn ezeknek utóó pontjai is egymásután eltűnedezni látta, mely főháót tört ki, mire, mint ha égből fölö vizgás lepte volna meg szívet, szeméből kifőlle a könyvekét s egészen megkőnyebhiblenn haladt felele a halomról, melynek alján a remény keyes hullámított hányatott harcossk izzaottan várkozának rra.

Megerékeltő társa zugás hirdeté, mely azon-

*) A mai majdnányi magaslal.

ban csakhamar lecsillapult smét és az est halgatag esőndében megzendült; a vezér bátorító szózata.

A szónoklat hevölét eragadott Csanád leketrádo szavakkal alá ó ajnokainak a gyálazata, tolt, mely a gyávák hombokára a legtrábtó szégyenlötöt szokta sütni; megasztalalog szóll enlően a vitézség erényéről, mely a hősök homlokát dícsénylve s bábelár szota koszorozni, s végül azon reményvel tejező beszédét, miszerint vitez bajtársai a most szenvedett s inkább a csekélybeke számnak, mint a bátorság hiányának tulajdonítótó csatavesztést mielőbb megtrólni igykednekek.

(Folyt. örv.)

Irodalom és művészet.

Tavaszhól kezdve helenkint kétszer egyegy napon even indul meg Vajda János szerkesztése mellett a Csafár című politikai lap. Kiadja Kozma Vasul. Előfizetési ára egész évre 8 fr.

Megjelent Macaulay beszéde a sidók egygyozósátáról. Fordította Fischer Lajos ügyvédjelöl. Kolozsvárt, Demjén László bizomány. Ára 30 kr.

S z i n h á z .

Tavaszi 20-án Férj az ajtó előtt, ismert kis operetta, szokott kedvelés és mind a zene mind a szereplők, Molnáré, Harpath Emma. Egydíj ponton- ösműködésével adott. - Ez követte: "Fiatl keresztanya" vígjáték 1 folvonásban Scriblől, melyben a kedves keresztanyát Szépné a legkésőbb részletik finoman anyókatka; ily szerepkörben nek a legtróbb bábelő jóslatnak. Mellette kintmek még Egydíj Beödy kisleb szegénykőben.

Tavaszi 21-én Felekine-Munkácsi Flóra asszony vendégtájkai utamul: "Árpád a honalkotó", dráma 5 folvonásban, írta Battyány-Apraxius Julia grófnő. E művet a fővárosi sájtóból a "Honfoglaló" címe alatt ismerik meg, amennyi egy szindaróbt a bírálatokból megismereni lehet. E lépké tre hosszú bírálatot nem enged, s így a műre néve röviden csak annyit jegyzük meg, hogy először az 5 folvonásból 2 folvonás színművel kellene alkotni; másodsor Árpádót a dráma hősnévé kellene tenni, míg Uziától az önzés és hatalomvágy erősből színezettel kellene jelemezni; különösen pedig az Árpád eleni vészővöségét sokkal csebbe sen Uziádól, hanem éppen Árpád által, ki a homalkotás és bölgségi akaratával, az önzé érdek ellen küzd, Uziál ellen kellene eszközölteni. Két folvonása összevonva, mindig érdekes dráma lesz.

Vendégművésznök Csilla szerepében már kilépkelőre lékötötte egész érdeklőségünknek, és így a rövid 5 folvonásos drámának azon jelenetében, melyek nem volt ellátók a különben szorgalmatos közreműködők mellett - csak ök vártuk; festői alakja az írték jelmezében, egy illeltet szobrás vésőjét örökíteté; játéka átselemlült, s a hozsorelem magasztos megleléseivel, különösen remek szavalatával párosulva, magával ragadta a közönséget. - Kilépkelőre két igen díszes virágosított, szamantal gyönyörü virágosok, a felső paholy sorozatból pedig a közönségre szamantal példányban szétszórt kedves kis versezett üdvözlötlet. E szereplőit ítelev, vendégművésznök a trigái terület is diadalok gyf arat.

Tavaszi 22-én "Sullivan", vígjáték 3 folvonásban. Mellesvillötöl, egyike azon komoly vígjátékoknak, melyekből

legtróbb tanulhatunk és elősegíti azon választás beosromlását, melyet az előtér színess és közönség köztöltö vonta. A színek nyelven az illebség bizonyos fölmelekedéssel, kettözött szorgalom és tüzeleséggel szoktak az ehez hasonlót talarna szindaróbtok adni, míról ma is meggyőződés bennünknek, midőn általános derűsség és élvezet szerzésnek. Sullivan Molnár játéka szokott jelesseggel: Szólósi Rózsa meg egy kis eszmeéssé váltgyte ismét tékát, paratlan kedvséggel Lellia lesz; Bényé a ledér fiatal agyok, kőt haladási tanusító könyvbelek beszédművel, de külsőleg egy kissé nehekes mozdulatával szemelődve, ha azonban visszemlésként: hogy a lefojtó színtűdény kezdetén öt csak kisleb szereplőkből a hesztéző örvendühök lehet, midőn a színtűdény végén szorgalmat élölkedéssával oly hasonlóvető másod szerepét találnék benne, ki bármely színpadon megállhat; Dózsa az egyszerű bankárban eredeti alakot állítotó élénk; Kovács István a dadogót természetesen illeltség alá, s ha ehez még jellemző jeltűdés szerzésnek, csak bámulást köll, a magyarázóki színezet csak oldalsó illebség fölött, mely épen Kovács kívánál is - kit a színművészet kőrée küvíti, mint fruharatórokot ismertünk - kitúnt - Ez követte: a "Toll hatalma" drámakésa 1 folvonásban, Schlesinger után N. N. A mit bírálása nem terjeszkedik. A fiatal özvegyny Felekine-Munkácsi Flóra asszony vendégtájkát közönséggel választá, s valóban egy műszerrepének is tartathja. Egydíj Szondi Kálmánt, a félénk tró nagyon is erőv színezéssel, és kelletlenül több tüzeál adó.

Tavaszi 23-án utolsó előadásal Felekine-Munkácsi Flóra asszony föllepétől, két hét alatt öódószeres és kőrekkés Flóra asszony vendégtájkát közönséggel jelelelem leánya, Amália kis szerepében léptet föl, s mindhárom jelenetében azon folmagasztos illebség, eragadó szerelen, honleányi példányosságú lemműléssé tükrözök élénk és gyönyörü kerekedé jelelemt, midőn az írőja is képzölhette. A tisztelt veledéművészt mellett ne feledjük el Szépnét, ki ezelőtt szintén sok baj és kellemlendőt adót ugyanezen szerepét. Többi színezéknk is kivétel nélkül jelekedtek, az előadás vezetődés és kerék volt.

Tavaszi 24-én "Szavalt, ének és zene" Felekine-Munkácsi Flóra asszony "Szilágyi Erzsébet" Tóth Kálmántól a "Magyar hótyúk" és Garaytól nagy hatású írtéve. Ezután Amália kis szerepét, és nemcsak magyarsággal jelölt közönség többszörös kiharívással és tapssal, kitört éjezteséssel vált meg a közönség vendétöl.

Tavaszi 25-én "Búcsu-est." A szöhang-négységek és karok tegnap ugyintn ma sikerültek, s nem kis lelkesedéssel ragadók a valóban csekély közönséggel. Tiszta esőnő hangyjával és többszörös kiharívással az írté igen kedves "Mért mines minden lányunk" nem igen magyar jellegű kis népdalt kétszer énekel. Molnár Kákos Márton kedves "Pro és kontra"ját oly sikerrel adó, hogy meg szerződöt is eragadta volna. A közönség Garayból, úve emléksötésedre kisharívást írt ki, s szíktároly gyi a zongorán jelekedett. Szépné, Szólósi Rózsa hatással szavaltak. Végül az írté mindíg nagy lelkesedést szerzett "Vid" kardát a szemeltyér énekei: erre a közönség a "Szózat"ot kívánt, e nemzeti imét rögtönözve színténi igen jelesül énekel az egész szömművészt. Molnár írtéve, és egész társulatát kiköszölésesít hivatták ki, s legvégül általános éjelekkél ödvözlötletet.

E színtársulat, aminő szorgalmas és pontos a színpadon, oly mérvben polgári erény is volt a színpadon kívül, s ismét helyreállítá a színezést írténi egy ideig megparagatva volt illelt és tiszteletöl váromlókban. A színtársulat közöli sem jött ki, s valóban bámulatos eszedben és példányzerrel teljesítés megáviselőttékké egykym irányában.

Kövessék önké - az egész hazát s nemzetet oly közzé érdeklő jelen vállalkutakban - Szeged részéve, s mint az igazgató ígérte, hat hó multán siessenek ismét az öket óhajta várók körébe.

ÜZLETI HIRTELEK.

Szeged, tavasz 27-én. Az összes terményfűltre irányados s már bevezeltó pesti visár nem ösztönözök helybeli piacunk emelkedétebbül alakulását, és mitúnt a kitűnőbb ékekkel, mint: gyapjú, késszett és nyers bőr, lényegesen visszalépek szenedveket, s ennélfölge az íltlet kiterjedéssén nem nyerbethet: ez a mi piacunkon is visszatárlást szék. A gabnalyozsban azonban az étlénség, mely mind a kilt, mind a befölő árnipacokot nyilatkozot, és a mi piacunkon is, valamint Bánatban nagyobb mozoglatat eredményezett; minélfova buzából megheleltos mennyiségek vásárolhattak nyerségére és a helybeli gözmalom számára. Repéró nézve meg kevés alkú költöttek, és mára örömezt adó-odók, mert a repertemereket írték még nines erőv bíztalnak. A vétések állap ta általában sok kívánáló valót hágy hátra, valamint nagy töltöletek vizsárátsókól sokat szenedveket. - Gyapjúra néve is szímet állt be, mivel a termeszóit a pesti visári áronak nem akarnak beöszkötni vastal alkölköttékbe.

Életli terményárak: tisztaluzsa 5 fr 10 kr; rozs 3-3 fr 50 kr; togeri 2 fr 10-15 kr; morzaótt tengeri 4 fr 50-60 kr, tavaszi szállítási 4 fr 80 kr-5 fr.

Szegedi piac árak: Borás mért 6 fr. Lenese m. 6 frt Pászly 3 fr 10 kr. Kőrös 3 fr 20 kr. Burgonya 1 fr 1 fr - kr. Marhálnos foztja 21 fr. Juuhús 14 fr. Seréshús 24 kr. Szalonna másozly 29 fr - kr. Zsír írtője 48 kr. Langszét másozly 14 fr - kr. Zsemlyészet m. 9 fr - kr. Kenyeríszét íteje 7 kr.

Kukoricásíz íteje 3 kr. Árpádara 2 ite 16 kr. Köleskása íteje 9 kr. Rizskása foztja 2 kr. Faolaj foztja 80 kr - kr. Papgyagyertya öntöt foztja 42 kr, unított 34 kr. Szappan foztja 28 kr. Kőrösfa öle 18 fr - kr. Tölgyfa 11 fr - kr. Lágya 9 fr - kr. Kozma vészta 7 fr. Szépné 2 fr - fr 90 kr. Szalma m. 1 fr - kr. Kender m. 28 fr - kr.

V i z s l á s .

TISZA SZEGEDNÉL tavasz 18' 2" 9"

Közlekedés.

Indulások a vasutakon.

Szegedről Pestre 1 óra 10 perck d.n., 2 óra 50 perck éjel - tavaszára 4 ó 40 p. d.élán, 10 óra p. p. este
Pestváltól Szegedre 6 ó 55 p. reggel, 11 ó 25 p. éjel
Pestről Bécse 9 óra 12 perck reggel, 9 ó 20 p. este.

Érkezések a vasutakon.

Szegedről Pestvására 6 ó 35 p. este, 6 ó 41 p. éjel.
Pestváltól, Szegedről Pestre 8 ó 23 p. reggel, 8 ó 27 p. e.
Ceglédről Szegedre 1 óra 10 p. d.élán, 9 ó 57 p. este.
Pestről Ceglédre 8 óra 10 p. reggel, 6 óra 15 p. d.élán.

HIRTELESEK.

(66-3)

Lakások bérbeadása.

A burapácban lévő Katar-teleházban egy emeletli lakás (4 szoba, konyha, páncs és kamra), további két kényelmes földszinti lakás május elsőjélt kezdve bérbeadó. Értékelteni írta özvegy Kátyné háztulajdonossl.

Hirdetés.

Nagyságos K á r á s z Imre ur kis-borgosi ménésében egy nyolecéves telivér ménő 15 osztr. forintért mártius hó 20-kától idegen kancák fedezésére föllálított.

(82-3)

(84-8)

Bolt bérbeadás.

(85-3)

Burger Zsigmond

könyvkereskedésben megjelnt:

Történelmi és vallástudományi értekezések.

Közi Löw Lipót, szegedi íróbrói. Ára füze 80 ujkr.

A nemzeti mívelődés alapja.

Karcsányki G.

Ára füze 1 fr 40 kr.

(83-3)

A belvárosban, tanoda-utcaán Fischer-Féle házban, Pacher Raduló vaskereskedelem mellett egy tágas bolt bérbeadó. Tulajkozhatni írta a Schellner-féle házban létező butorkattában.

Zeit dem 1. Januar 1. J. erscheint in Pest das politische bellettrische Journal:

Der Ungar,

ein Blatt, das durch seine warme Auffassung der ungarischen Verhältnisse, und die ausführliche Darstellung derselben, in den weitesten Kreisen der Hauptstadt und des Landes, Verbreitung und Beliebtheit gefunden hat. Die merkwürdigsten Begebenheiten, die sich im ungarischen Reich ereignen, sollen in demselben durch die belebten Berichte, nicht nur dem Vaterlande (weserreich) der Briefe in Ungarn erwerbenden, fortan nicht nur einen Zusammenhang mit den Journalen bieten, sondern noch viel reicher und umfassender ausgestattet werden soll. Unsere ersten Angabe wird die monatlich feierliche **Ungharische** und hiesiger politischen Aufsätze kommen in der ersten Ausgabe mitgeteilt werden.

Mit dem 1. April beginnt ein neues Quartal, und pränumerirt man in den ungarischen Kreisen, mit täglicher Vorbestellung per 3 Monate mit 4 fl. effere. Bábhe.

(In Pest-Ofen wird dieses Journal viertel, mit 3 fl. ö. W. bezogen.)
Die **Deit-Pränumerations-Gelder** sind zu adressieren auf die **Erpedition des „Unghar“ in Pest.**